

2011 m. birželio 30 d.

SOCIALINĖS PASLAUGOS 2010 M.

Kasmetinėje informacijoje pateikiami naujaisi duomenys apie socialines paslaugas, suteiktas asmenų namuose, dienos centruose, laikino apgyvendinimo ir stacionariose globos įstaigose.

2010 m. pabaigoje socialines paslaugas – pagalbos, socialinės globos ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo asmens namuose – teikė 1,9 tūkst. socialinių darbuotojų, jų padėjėjų ir lankomosios priežiūros darbuotojų, arba 13 procentų daugiau nei 2009 m.

2010 m. pagalbos ir socialinės globos namuose paslaugos buvo suteiktos 12,9 tūkst. žmonių, arba 5 procentais asmenų mažiau nei 2009 m. Kaip ir ankstesniais metais, dauguma (85 %) socialinių paslaugų namuose gavėjų buvo senyvo (pensinio) amžiaus asmenys, 13 procentų – darbingo amžiaus asmenys su negalia ir 2 procentai – vaikai su negalia.

Beveik perpus sumažėjo pagyvenusių ir neįgalių asmenų, kurie patys organizavosi socialinių paslaugų teikimą namuose – 2010 m. tam tikslui 333 žmonės gavo pagalbos pinigų.

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose paslaugos buvo suteiktos 14,4 tūkst. vaikų iš socialinės rizikos šeimų, tai 15 procentų daugiau nei 2009 m.

Sumažėjo dienos centrus lankusių suaugusių asmenų skaičius. 2010 m. dienos centruose lankėsi 25,8 tūkst. senyvo (pensinio) amžiaus žmonių, tai 7 procentais mažiau nei 2009 m. Darbingo amžiaus lankytojų su negalia sumažėjo penktadaliu ir buvo 15,4 tūkst. Vaikų su negalia, lankusių dienos centrus, skaičius padidėjo dešimtadaliu ir siekė 2,5 tūkst. Be to, dienos centruose socialinės paslaugos buvo suteiktos 8,4 tūkst. vaikų iš socialinės rizikos šeimų ir 11,5 tūkst. socialinės rizikos asmenų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2011 m. pradžioje vaiko teisių apsaugos tarnybų apskaitoje buvo įrašyta 10,9 tūkst. socialinės rizikos šeimų, jose augo 23,3 tūkst. vaikų. Palyginti su 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu, tokių šeimų skaičius sumažėjo 0,2 tūkst., jose augančių vaikų – 0,9 tūkst.

Toliau mažėjo tėvų globos netekusių vaikų skaičius. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2010 m. tėvų globos neteko 2,1 tūkst. vaikų, tai šiek tiek mažiau nei 2009 m. Šeimų (asmenų) globai buvo perduota 0,9 tūkst. vaikų, iš jų tris ketvirtadalius paėmė globoti artimi giminaičiai. Kiti tėvų globos netekę vaikai apgyvendinti įvairiose vaikų globos įstaigose.

Pernai vaikų globos namuose buvo apgyvendinta 1,5 tūkst. vaikų, iš jų beveik trys ketvirtadaliai į globos namus pateko iš savo šeimos. Palyginti su 2009 m., vaikų skaičius globos namuose ir šeimynose sumažėjo 5 procentais ir 2010 m. pabaigoje juose gyveno 4,6 tūkst. vaikų. Vaikų globos namuose 97 procentai vaikų buvo netekę tėvų globos ir jiems buvo nustatyta globa (rūpyba), arba jie buvo apgyvendinti vaikų globos namuose kol bus išspręstas jų globos (rūpybos) klausimas. Maždaug dešimtadalis vaikų buvo našlaičiai. Kiti vaikai globos namuose gyveno dėl įvairių problemų šeimose.

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2010 m. buvo įvaikinti 224 vaikai, tai maždaug aštuntadaliu mažiau nei 2009 m. Iš šio skaičiaus užsienio piliečiai įvaikino 115 vaikų, arba penktadaliu mažiau nei 2009 m. Be to, 45 vaikus įvaikino vaiko biologinio tėvo ar motinos sutuoktinis.

2010 m. pabaigoje 4 socialinės globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia gyveno 0,7 tūkst. vaikų ir jaunuolių, 39 specialiosiose mokyklose bei specialiojo ugdymo centruose – 2,2 tūkst. vaikų su negalia, iš jų 7 procentai buvo našlaičiai ir tėvų globos netekę vaikai. Palyginti su 2009 m., gyventojų skaičius specialiosiose mokyklose bei specialiojo ugdymo centruose sumažėjo trečdaliu, socialinės globos namuose – beveik nepasikeitė.

2010 m. buvo įsteigti 5 nauji senelių globos namai su 97 vietomis. 2010 m. pabaigoje veikė 105 globos įstaigos seniems žmonėms su 4,9 tūkst. vietų ir 29 globos įstaigos suaugusiems asmenims su negalia, jose buvo 6 tūkst. vietų.

2010 m. senelių globos namuose apsigyveno 1 tūkst. žmonių, tai maždaug dešimtadaliu mažiau nei 2009 m. Daugiau nei pusė asmenų į senelių namus atvyko iš savų arba giminių namų. Gyventi pas artimuosius ar gimines išvyko 112 senelių namų gyventojų. 2010 m. pabaigoje senelių globos namuose gyveno 4,5 tūkst., globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia – 5,9 tūkst. žmonių.

2010 m. pabaigoje veikė 12 savarankiško gyvenimo namų su 247 vietomis, juose gyveno 227 žmonės. Šiose naujo tipo socialinių paslaugų įstaigose gali apsigyventi neįgalūs ir senyvo amžiaus asmenys (šeimoms), jose, iš dalies padedant socialiniams darbuotojams, gyventojai patys tvarkosi savo buitį.

2010 m. pabaigoje veikė 24 nakvynės namai, kuriuose gyveno 2,1 tūkst. žmonių, tai 174 asmenimis daugiau nei 2009 m. Du iš penkių nakvynės namų gyventojų gyveno juose ilgiau nei 6 mėnesius. Maždaug kas penktas nakvynės namų gyventojas – moteris. Be to, kasdien dar vidutiniškai 93 žmonėms buvo suteiktas laikinas prieglobstis vienai nakčiai.

Pernai krizių centruose ir laikino apgyvendinimo įstaigose motinoms ir vaikams buvo apgyvendinta 1,9 tūkst. asmenų, tai beveik tiek pat kiek ir 2009 m. Be to, dar 5,2 tūkst. asmenų krizių centruose buvo suteiktos socialinės paslaugos be apgyvendinimo (psichologinė pagalba, konsultacijos ir pan.). Maždaug du iš trijų socialines paslaugas krizių centruose gavusių asmenų – moterys.

2010 m. psichologinės ir socialinės reabilitacijos centruose buvo apgyvendinta 0,5 tūkst. asmenų, sergančių priklausomybės ligomis, tai šeštadaliu mažiau nei 2009 m. Šiose įstaigose dauguma (83 %) socialinių paslaugų gavėjų buvo vyrai.

1 lentelė. Darbuotojų, teikusių socialines paslaugas asmens namuose, skaičius

Metų pabaigoje

Apskritis	2009	2010
Iš viso	1708	1926
iš jų dirbusieji visą darbo dieną	1042	1128
Alytaus	126	112
Kauno	377	360
Klaipėdos	197	225
Marijampolės	112	101
Panevėžio	156	161
Šiaulių	121	154
Tauragės	71	82
Telšių	90	85
Utenos	147	168
Vilniaus	311	478

2 lentelė. Socialinių paslaugų namuose gavėjai

	2009	2010
Pagalbą į namus ir socialinę globą namuose gavę asmenys	13554	12873
senyvo (pensinio) amžiaus	10840	10956
darbingo amžiaus su negalia	2508	1714
vaikai su negalia	206	203
Pagalbos pinigų gavėjai	569	333
senyvo (pensinio) amžiaus	529	302
darbingo amžiaus su negalia	40	31
Socialinių įgūdžių ugdymą ir palaikymą namuose gavusios šeimos ir vaikai		
socialinės rizikos šeimos	5003	4818
vaikai iš socialinės rizikos šeimų	12544	14427

3 lentelė. Bendrųjų socialinių paslaugų¹ gavėjai

Tūkstančiais

Paslaugos rūšis	2009	2010
Maitinimo organizavimas (nemokamas maitinimas, aprūpinimas maisto produktais)	64,3	113,9
Aprūpinimas būtiniaisiais daiktais (drabužiais, avalyne)	13,6	10,4
Asmens higienos (pirties) paslaugos	32,3	25,7
Transporto organizavimas	12,5	11,4

¹ Iš savivaldybių biudžetų finansuotos paslaugos.**4 lentelė. Dienos centrų lankytojai**

Tūkstančiais

	2009	2010
Senyvo (pensinio) amžiaus asmenys	27,6	25,8
Darbingo amžiaus asmenys su negalia	19,5	15,4
Vaikai su negalia	2,3	2,5
Vaikai iš socialinės rizikos šeimų	6,8	8,4
Socialinės rizikos asmenys	11,8	11,5

5 lentelė. Darbuotojai ir savanoriai dienos centruose

	2009	2010
Darbuotojai, metų pabaigoje	3045	2663
iš jų socialiniai ¹	1503	1264
Savanoriai, per metus	2272	2847

¹ Įskaitant socialinius pedagogus.**6 lentelė. Socialinės rizikos šeimos**Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys
Metų pabaigoje, tūkst.

	2009	2010
Šeimų skaičius	11,1	10,9
Jose vaikų	24,2	23,3

7 lentelė. Vaikai, netekę tėvų globos

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

	2009	2010
Per metus netekę tėvų globos vaikai	2175	2145
iš jų iki 7 metų amžiaus	922	982
Nukreipta šeimų (asmenų) globai	1054	907

8 lentelė. Įvaikinti vaikai

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

	2009	2010
Įvaikinti tėvų globos netekę vaikai	256	224
iš jų įvaikino:		
Lietuvos piliečiai	110	109
užsienio piliečiai	146	115
Vaiko biologinio tėvo ar motinos sutuoktinio įvaikinti vaikai	54	45

9 lentelė. Vaikų globos įstaigos

Metų pabaigoje

	2009	2010
Kūdikių namai	5	5
juose kūdikių	336	339
Specialiosios mokyklos ir specialiojo ugdymo centrai ¹	43	39
juose gyveno vaikų	3202	2166
iš jų našlaičių ir netekusių tėvų globos	310	151
Socialinės globos namai vaikams ir jaunimui su negalia	4	4
juose vaikų	701	713
Socializacijos centrai	4	7
juose vaikų	112	181
Valstybės globos namai (2009 m. – apskričių) ²	32	7
juose vaikų	2267	464
Savivaldybių globos namai ²	32	60
juose vaikų	1176	2860
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs globos namai	20	17
juose vaikų	543	486
Šeimynos (šeimyniniai globos namai)	37	39
jose globotinių	279	302
Globos grupės ikimokyklinio ugdymo įstaigose	19	19
jose vaikų	211	138

¹ Duomenys apie specialiąsias mokyklas ir specialiojo ugdymo centrus, kurie vykdė vaiko globą (rūpybą) ar teikė socialines paslaugas su apgyvendinimu.

² Nuo 2010 m. liepos 1 d. apskričių administracijoms pavaldžių globos įstaigų savininko teisės ir pareigos perduotos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

10 lentelė. Vietų skaičius vaikų globos įstaigose

Metų pabaigoje

	Vietų skaičius		iš jų užimtos, proc.	
	2009	2010	2009	2010
Kūdikių namuose	404	390	83,2	86,9
Socialinės globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia	732	742	95,8	96,1
Valstybės globos namuose (2009 m. – apskričių) ¹	2628	524	86,3	88,5
Savivaldybių globos namuose ¹	1258	3196	93,5	89,5
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiuose globos namuose	599	566	90,7	85,9

¹ Nuo 2010 m. liepos 1 d. apskričių administracijoms pavaldžių globos įstaigų savininko teisės ir pareigos perduotos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

11 lentelė. Vaikai pagal atvykimo į globos namus¹ aplinkybes

	Iš viso		Palyginti su visų atvykusių į globos namus vaikų skaičiumi, %	
	2009	2010	2009	2010
Vaikai	1264	1474	100,0	100,0
iš jų atvyko iš:				
tėvų	906	1041	71,7	70,6
ligoninės	169	221	13,4	15,0
laikinosios globos (rūpybos) šeimoje, šeimynoje	67	59	5,3	4,0
nuolatinės globos (rūpybos) šeimoje, šeimynoje	47	91	3,7	6,2
įvaikintųjų	9	1	0,7	0,1
kitur	66	61	5,2	4,1

¹ Be specialiųjų mokyklų ir specialiojo ugdymo centrų ir socializacijos centrų.

12 lentelė. Globos įstaigose gyvenantys vaikai, kuriems nustatyta globa (rūpyba)

Metų pabaigoje

	Vaikai, kuriems nustatyta globa (rūpyba)		Palyginti su visais globos įstaigose gyvenančiais vaikais, %	
	2009	2010	2009	2010
Kūdikių namuose	332	338	98,8	99,7
Specialiosiose mokyklose ir specialiojo ugdymo centruose	310	151	9,7	7,0
Socialinės globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia	186	247	26,5	34,6
Valstybės globos namuose (2009 m. – apskričių) ¹	2190	461	96,6	99,4
Savivaldybių globos namuose ¹	1145	2776	97,4	97,1
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiuose globos namuose	498	446	91,7	91,8
Šeimynose (šeimyniniuose globos namuose)	238	278	85,3	92,1

¹ Nuo 2010 m. liepos 1 d. apskričių administracijoms pavaldžių globos įstaigų savininko teisės ir pareigos perduotos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

13 lentelė. Vaikai pagal išvykimo iš globos namų¹ priežastis

	Iš viso		Procentais	
	2009	2010	2009	2010
Išvyko vaikų	1613	1670	100,0	100,0
iš jų pagal priežastis:				
sugrįžo pas tėvus	708	768	43,9	46,0
sulaukė pilnametystės ir kitos priežastys	423	414	26,2	24,8
buvo įvaikinti	168	155	10,4	9,3
paimti nuolatinei globai (rūpybai) šeimoje, šeimynoje	123	143	7,6	8,5
paimti laikinajai globai (rūpybai) šeimoje, šeimynoje	117	127	7,3	7,6
išvyko mokyti, dirbti	74	63	4,6	3,8

¹ Be specialiųjų mokyklų ir specialiojo ugdymo centrų ir socializacijos centrų.

14 lentelė. Darbuotojai vaikų globos įstaigose

Metų pabaigoje

	Iš viso		Iš jų					
	2009	2010	socialiniai darbuotojai		socialinio darbuotojo padėjėjai		socialiniai pedagogai	
			2009	2010	2009	2010	2009	2010
Darbuotojai	7059	6390	521	786	661	940	162	338
iš jų dirbantys visą darbo dieną	5760	5023	472	645	585	797	146	271
Kūdikių namuose	603	594	6	6	13	12	-	-
Specialiosiose mokyklose ir specialiojo ugdymo centruose	2647	2178	17	13	27	21	42	36
Socialinės globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia	697	681	112	111	272	276	20	13
Valstybės globos namuose (2009 m. – apskričių) ¹	1960	452	179	115	193	113	61	21
Savivaldybių globos namuose ¹	856	2217	110	448	97	461	31	260
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiuose globos namuose	296	268	97	93	59	57	8	8

¹ Nuo 2010 m. liepos 1 d. apskričių administracijoms pavaldžių globos įstaigų savininko teisės ir pareigos perduotos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

15 lentelė. Globos įstaigos ir savarankiško gyvenimo namai seniems žmonėms ir suaugusiems asmenims su negalia

Metų pabaigoje

	2009	2010
Globos įstaigos seniems žmonėms	103	105
jose gyventojų	5004	4476
Valstybės globos namai (2009 m. – apskričių) ¹	8	3
juose gyventojų	1670	213
Savivaldybių globos namai ¹	54	57
juose gyventojų	2145	2702
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačios globos įstaigos	36	42
jose gyventojų	925	1079
Kitos globos įstaigos ²	5	3
jose gyventojų	264	482
Globos įstaigos suaugusiems asmenims su negalia	26	29
jose gyventojų	5237	5883
Savarankiško gyvenimo namai³	13	12
juose gyventojų	230	227

¹ Nuo 2010 m. liepos 1 d. apskričių administracijoms pavaldžių globos įstaigų savininko teisės ir pareigos perduotos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

² 2010 m.: Gerontologijos ir reabilitacijos centras, senelių globos namai „Senevita“ ir „Antavilių pensionatas.“

³ Įstaigos, kuriose asmenys (šeimos) gyvena namų aplinkoje ir jiems sudaromos sąlygos savarankiškai tvarkytis savo asmeninį gyvenimą, iš dalies padedant socialiniam darbuotojui.

16 lentelė. Asmenys pagal atvykimo į globos įstaigas ir savarankiško gyvenimo namus aplinkybes

	Iš viso		Palyginti su visų atvykusiųjų į globos namus skaičiumi, %	
	2009	2010	2009	2010
Asmenys, atvykę į globos įstaigas seniems žmonėms	1140	1003	100,0	100,0
iš jų atvyko iš:				
savų, giminių ar globėjų namų	657	588	57,6	58,6
ligoninės	445	399	39,1	39,8
kitur	38	16	3,3	1,6
Asmenys, atvykę į globos įstaigas suaugusiems asmenims su negalia	270	397	100,0	100,0
iš jų atvyko iš:				
savų, giminių ar globėjų namų	185	272	68,5	68,5
ligoninės	81	111	30,0	28,0
kitur	4	14	1,5	3,5
Asmenys, atvykę į savarankiško gyvenimo namus	71	58	100,0	100,0
iš jų atvyko iš:				
savų, giminių ar globėjų namų	34	34	47,9	58,6
ligoninės	16	9	22,5	15,5
kitur	21	15	29,6	25,9

17 lentelė. Vieniši žmonės, gyvenantys globos įstaigose ir savarankiško gyvenimo namuose seniems žmonėms ir suaugusiems asmenims su negalia

Metų pabaigoje

	Vieniši gyventojai, iš viso		Vieniųjų gyventojų dalis bendrame globos namų gyventojų skaičiuje, %	
	2009	2010	2009	2010
Globos įstaigose seniems žmonėms	1519	1314	30,4	29,7
Globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia	2258	2367	43,1	40,2
Savarankiško gyvenimo namuose	81	82	35,2	36,1

18 lentelė. Vietų skaičius globos įstaigose ir savarankiško gyvenimo namuose seniems žmonėms ir suaugusiems asmenims su negalia

Metų pabaigoje

	Vietų skaičius		iš jų užimtos, %	
	2009	2010	2009	2010
Globos įstaigose seniems žmonėms	5484	4857	91,2	92,2
Valstybės globos namuose (2009 m. – apskričių) ¹	1823	247	91,6	86,2
Savivaldybių globos namuose ¹	2285	2875	93,9	94,0
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiose globos įstaigose	1073	1199	86,2	90,0
Kitose globos įstaigose	303	536	87,1	89,9
Globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia	5279	5969	99,2	98,6
Savarankiško gyvenimo namuose	253	247	90,9	91,9

¹ Nuo 2010 m. liepos 1 d. apskričių administracijoms pavaldžių globos įstaigų savininko teisės ir pareigos perduotos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

19 lentelė. Darbuotojai globos įstaigose ir savarankiško gyvenimo namuose seniems žmonėms ir suaugusiems asmenims su negalia

Metų pabaigoje

	Iš viso		iš jų			
	2009	2010	socialiniai darbuotojai		socialinio darbuotojo padėjėjai	
			2009	2010	2009	2010
Globos įstaigose seniems žmonėms	2921	2639	279	214	701	600
iš jų dirbantys visą darbo dieną	2413	2077	242	171	627	510
Globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia	2809	3080	1419	327	1141	1234
iš jų dirbantys visą darbo dieną	2624	2923	1378	320	1110	1202
Savarankiško gyvenimo namuose	139	147	25	16	38	45
iš jų dirbantys visą darbo dieną	103	93	24	15	26	25

20 lentelė. Nakvynės namai

Metų pabaigoje

	2009	2010
Nakvynės namai¹	23	24
Vietos	1166	1202
Per metus gyveno žmonių, iš viso	1968	2142
vyrų	1547	1678
moterų	421	464
Laikino prieglobsčio vietos	267	397
Darbuotojai	304	343
iš jų socialiniai darbuotojai ir socialinio darbuotojo padėjėjai	209	223

¹ Įskaitant socialinių paslaugų įstaigų padalinius, kurie teikė laikino apnakvindinimo paslaugas.

21 lentelė. Gyvenimo nakvynės namuose trukmė ir priežastys 2010 m.

	Iš viso		iš visų gyventojų pagal gyvenimo trukmę, mėn.			
	iš viso	iš jų moterys	iki 1 / iš jų iki 3 parų	1–3	4–6	ilgiau nei 6
Gyveno žmonių	2142	464	421/171	515	310	896
asmenys, neturintys būsto	1597	324	212/112	403	211	771
asmenys, grįžę iš laisvės atėmimo vietų	197	18	27/6	67	51	52
asmenys, patyrę smurtą šeimoje	79	55	36/14	15	18	10
atvykusieji iš socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigų	78	15	1/1	16	20	41
našlaičiai, neturintys būsto	20	7	3/0	6	1	10
nukentėjusieji nuo stichinių nelaimių	13	4	2/0	2	6	3
grįžusieji ar deportuoti iš užsienio šalių	11	2	7/5	2	-	2
prieglobsčio LR prašantys užsieniečiai	2	1	1/1	-	-	1
apgyvendinti dėl kitų priežasčių	145	38	132/32	4	3	6

22 lentelė. Asmenys, gavę socialines paslaugas laikino gyvenimo įstaigose

	Iš viso		iš jų su apgyvendinimu	
	2009	2010	2009	2010
Krizių centruose ir laikino apgyvendinimo įstaigose motinoms ir vaikams	6525	7030	1902	1880
vyrų	2095	2576	395	359
moterų	4430	4454	1507	1521
Psichologinės ir socialinės reabilitacijos centruose (asmenims, sergantiems priklausomybės ligomis)	548	542	530	540
vyrų	456	472	448	470
moterų	92	70	82	70

Informaciją parengė Lietuvos statistikos departamento Socialinės apsaugos ir sveikatos statistikos skyrius.

Pasiteirauti: Loreta Rakutienė
Socialinės apsaugos ir sveikatos
statistikos skyriaus vyriausioji specialistė
Tel. (8 5) 236 4754
El. p. loreta.rakutiene@stat.gov.lt
www.stat.gov.lt

© Lietuvos statistikos departamentas, 2011

Naudojant Lietuvos statistikos departamento duomenis būtina nurodyti šaltinį.
Daugiau informacijos šia tema rasite [Rodiklių duomenų bazėje](#).

